

คู่มือโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP จังหวัดนครพนม
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. ความสอดคล้อง

- ๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย เกษตรปลอดภัย
- ๑.๓ แผนปฏิรูปประเทศ -
- ๑.๔ แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

๒. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยสุขภาพให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยได้คุณภาพและมาตรฐาน ในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศได้นำมาตรการด้านสุขอนามัยพืช (SPS) และความปลอดภัยด้านอาหารมาเป็นเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น อีกทั้งขณะนี้มีการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างมีเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกัน และกับประเทศอื่นๆ โดยประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับ ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน GAP ระดับฟาร์มมากขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาให้กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทางมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพิ่มขึ้น ด้วยการขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตพืชในแปลงใหญ่และพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร ให้มีการพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนห่วงโซ่อุปทาน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตตามระบบมาตรฐาน GAP
- ๓.๒ เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP เพิ่มมากขึ้น

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

- ๔.๑ เกษตรกรแปลงใหญ่ถั่วลิสง ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน ๕๐ ราย
 เกษตรกรแปลงใหญ่พริก ตำบลโคกสูง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๓๐ ราย
 ที่ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ หรือพื้นที่ทั่วไปที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาด

๔.๒ คุณสมบัติของเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่

- ๑) เกษตรกรที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม เรื่อง GAP
- ๒) เกษตรกรรายเดิมที่ยังไม่ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้น
- ๓) เกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรที่อยู่ในขอบข่ายการตรวจรับรองของกรมวิชาการ
- ๔) พื้นที่ในการผลิต ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีเอกสาร/หนังสือรับรอง)

๕. กิจกรรม/วิธีการดำเนินงาน

๕.๑ ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP จำนวน ๘๐ ราย
งบประมาณ ๑๓๔,๖๔๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันหกร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

๕.๑.๑ อบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน จำนวน ๘๐ ราย
งบประมาณ ๓๒,๐๐๐ บาท (สามหมื่นสองพันบาทถ้วน)

เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP พืช ได้

โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานในระบบ E-project กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโครงการ สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการ จัดอบรมพัฒนาเกษตรกร เป้าหมายซึ่งสามารถดำเนินการในรูปแบบปกติ (Onsite) หรือแบบ New Normal เช่น การจัดอบรมแบบออนไลน์ ผ่าน ZOOM Google Meet หรือโปรแกรมอื่น ๆ หรือ แบ่งกลุ่มเป้าหมายให้น้อยลง เป็นกลุ่มย่อยกระจายการถ่ายทอดความรู้ไปยัง ศพก.และศูนย์ปฏิบัติการ ดำเนินการในลักษณะสถานีเรียนรู้หรือนิทรรศการถาวร พร้อมจัดศึกษาดูงานในแปลงตัวอย่างหรือสถานประกอบการที่มีศักยภาพด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรหรือใช้วิธีการถ่ายทอดสดเพื่อให้เห็นสภาพพื้นที่จริงในการเรียนรู้/ดูงาน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมให้กับเกษตรกรเป้าหมายโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รายละเอียดหลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ระบบคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP” จำนวน ๒ วัน โดยจำนวนเกษตรกรเป้าหมาย ตามภาคผนวก ตารางที่ ๑ และ ๔ ตามลำดับ

การรายงานผล เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นตามแผนปฏิบัติงานกิจกรรม/โครงการแล้ว ให้นำหน่วยงานผู้ปฏิบัติรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณในระบบ E-project กรมส่งเสริมการเกษตรทันที เพื่อให้ทันกับระบบการเร่งรัดการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานหลักของโครงการต่อไป และทำการวิเคราะห์จัดทำสรุปรายงานผลเสนอหัวหน้าส่วนราชการทราบตามระเบียบต่อไป

๕.๑.๒ ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน ๘๐ ราย/แปลง
งบประมาณ ๒๘,๐๐๐ บาท (สองหมื่นแปดพันบาทถ้วน)

ให้เจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาเกษตรกร จัดทำแผนออกติดตามให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกรและดำเนินการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และจัดทำเอกสารสนับสนุนตามระบบการจัดการคุณภาพและมาตรฐาน GAP ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานในระบบ E-project กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโครงการแล้ว จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำการนัดหมายเกษตรกรเป้าหมายครบทุกราย เพื่อออกให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นหรือใช้โทรศัพท์ไลน์ เพื่อติดต่อสอบถามและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นตามความเหมาะสม ซึ่งเกษตรกรเป็นเป้าหมายเดียวกับกิจกรรมการอบรม และศึกษาดูงานจากกิจกรรมข้างบน ของโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๒ วัน โดยให้ทันฤดูกาลผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิด รายละเอียดตามภาคผนวก ตารางที่ ๒

๗. งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๑๓๔,๖๔๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันหกร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

๗.๑ อบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน งบประมาณ ๓๒,๐๐๐ บาท (สามหมื่นสองพันบาทถ้วน) (อำเภอเบิกจ่าย)

๗.๒ ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น งบประมาณ ๒๘,๐๐๐ บาท (สองหมื่นแปดพันบาทถ้วน) โดยแบ่งเป็น

- จังหวัดเบิกจ่าย เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท

- อำเภอเบิกจ่าย เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท (อำเภอธาตุพนม ๗,๕๐๐ บาท, อำเภอปลาปาก ๔,๕๐๐ บาท)

๗.๓ สนับสนุนการจัดการและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น งบประมาณ ๗๔,๖๔๐ บาท (เจ็ดหมื่นสี่พันหกร้อยสี่สิบบาทถ้วน) (อำเภอเบิกจ่าย)

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (Output)

เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๘๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ตามระบบมาตรฐาน GAP

๘.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรเป้าหมาย ร้อยละ ๗๐ สามารถนำความรู้การผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP ไปปฏิบัติในแปลง

๘.๓ ตัวชี้วัด

- **เชิงปริมาณ** เกษตรกรเป้าหมาย ๘๐ ราย ได้รับการอบรมให้ความรู้ตามระบบมาตรฐาน GAP

- **เชิงคุณภาพ** เกษตรกรเป้าหมาย ร้อยละ ๗๐ ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้นพร้อมที่จะยื่นขอการรับรองตามระบบมาตรฐาน GAP

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรผู้ผลิตมีการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP ได้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรผู้ผลิตมีการจัดการระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นที่ต้องการของตลาด

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

นางจรรุณี สิงห์พรหมสาร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

โทร. ๐๙๖ ๗๑๐ ๒๒๖๓

E-mail: singjarunee@gmail.com

ภาคผนวก

๑. ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

๑.๑ กิจกรรมอบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน จำนวน ๘๐ ราย

ตารางที่ ๑ ร่างหลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ระบบคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP”

เรื่อง	ระยะเวลา/รายละเอียดเพิ่มเติม	วิทยากร/รูปแบบนำเสนอ
๑. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ	๑ ชั่วโมง	ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด/ อำเภอในพื้นที่
๒. แนวทางและแผนการปฏิบัติงาน กิจกรรม/โครงการของเจ้าหน้าที่ที่ ปรึกษาเกษตรกร	๑ ชั่วโมง	อำเภอในพื้นที่
๓. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับพืชอาหาร (GAP)	๒ ชั่วโมง	- วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตร จังหวัด/อำเภอในพื้นที่ - วิทยากร ผู้แทนหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่
๔. หลักเกณฑ์และแนวทางการ ตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นและ การตรวจรับรองของหน่วย ตรวจสอบตามระบบมาตรฐาน GAP	๒ ชั่วโมง (ชนิดสินค้าเกษตร ตามเป้าหมาย ของแต่ละพื้นที่)	แบ่งกลุ่มย่อย - วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตร จังหวัด/อำเภอในพื้นที่ - วิทยากร ผู้แทนหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่
๕. ศึกษาดูงานด้านการผลิต การตลาดสินค้าเกษตร GAP การจัดการพันธุ์และศัตรูพืช	๔ ชั่วโมง	แบ่งกลุ่มย่อย - วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตร จังหวัด/อำเภอในพื้นที่ - วิทยากร ผู้แทนหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่
๖. ผลที่ได้จากการจัดอบรมและ แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครั้ง ต่อไป	๒ ชั่วโมง	แบ่งกลุ่มย่อย นำเสนอผลโดย - ตัวแทนเกษตรกร - วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตร จังหวัด/อำเภอในพื้นที่

หมายเหตุ สามารถปรับรายละเอียดและเวลาได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

๑.๒ กิจกรรมติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน ๘๐ ราย/แปลง
 ตารางที่ ๒ ร่าง “แนวทางการออกติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น”

เรื่อง/ขั้นตอน	รายละเอียดเพิ่มเติม	ช่วงดำเนินการ
๑. จัดทำประเด็นการให้คำปรึกษา	ตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP	เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๔
๒. จัดทำแผนออกให้คำปรึกษาเกษตรกรเป้าหมาย	ตามชนิดสินค้าพืช ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของแต่ละพื้นที่	เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๔
๓. ออกให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกรตามแผน		เดือนธันวาคม ๒๕๖๔ – มิถุนายน ๒๕๖๕
๔. ติดตามและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น	เน้นหนักในประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหา/ดำเนินการไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานสินค้าเกษตร GAP	เดือนธันวาคม ๒๕๖๔ – มิถุนายน ๒๕๖๕
๕. สรุปผลและส่งใบสมัครเกษตรกรให้หน่วยตรวจสอบรับรอง		เดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๕
๖. บันทึกข้อมูลในระบบ DOAE GAP Online		เดือนมกราคม – กรกฎาคม ๒๕๖๕

หมายเหตุ สามารถปรับรายละเอียดและเวลาได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

๑.๓ กิจกรรมสนับสนุนการจัดการและพัฒนาผลผลิตสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น จำนวน ๘๐ ราย
 ตารางที่ ๓ ร่าง “แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนผลผลิตสินค้าเกษตร GAP”

เรื่อง/ขั้นตอน	รายละเอียดเพิ่มเติม
๑. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ และคัดเลือกเกษตรกร	เน้นเกษตรกรเป้าหมายที่มีการรวมกลุ่ม
๒. ประชุมรับฟังความเห็นและความต้องการและแนวทางการพัฒนาของเกษตรกรเป้าหมาย	เน้นกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรให้เป็นเครือข่าย
๓. จัดทำแผนและดำเนินการให้การสนับสนุนตามความต้องการของเกษตรกรเป้าหมาย	การสนับสนุนให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและ/หรือของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เช่น องค์ความรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านการพัฒนาผลผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกร เป็นต้น
๔. ประเมินและสรุปผลเป็นแนวทางการพัฒนาครั้งต่อไป	

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายสามารถถัวจ่ายภายในกลุ่มและสามารถปรับรายละเอียดและเวลาได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

ตารางที่ ๔ เป้าหมายโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP ปี ๒๕๖๕

สสค.	ลำดับ	จังหวัด/อำเภอ	เป้าหมายโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP ปี ๒๕๖๕			เจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาตามมาตรฐาน GAP (คน)
			ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP			
			แปลงใหญ่ (ราย)	แปลงทั่วไป (ราย)	รวม (ราย)	
สสค.ที่ ๔ ขอนแก่น		นครพนม	๘๐		๘๐	๓
	๑	ธาตุพนม	๕๐		๕๐	๒
	๒	ปลาปาก	๓๐		๓๐	๑

หมายเหตุ : รายละเอียดเพิ่มเติม ตารางที่ ๔ เป้าหมายสินค้ารายแปลงโครงการ GAP ปี ๒๕๖๕